

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา
2541

Teaching Behaviors of Instructors as Perceived by Students of the Department of
Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of
Technology Ladkrabang, Academic Year 1998

โดย

นางสาวจุฑามาศ คุณศรี

4 พ.

๑ ๐๒๖๗

เลขหมู่..... ๒541

เลขทะเบียน..... 33175

วัน, เดือน, ปี 15 ก.ค. 2542

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2541

ชื่อเรื่อง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

Teaching Behaviors of Instructors as Perceived by Students of the Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Academic Year 1998

ชื่อ-สกุล นางสาวจุฑามาส คุณศรี

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร

คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. คณีย์ คิษยบุตร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 110 คน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าหั่นระดับค่าเฉลี่ย และแปลผลตามเกณฑ์ประเมินผลที่กำหนดไว้

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนเพศละครึ่ง ผู้ที่มีอายุ 22 ปี มีจำนวนมากที่สุด นักศึกษาเรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์มากที่สุด นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.50-2.99 มีมากที่สุด นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากที่สุด นักศึกษาส่วนใหญ่จะพักอยู่หอพัก โดยที่บิดาและมารดาจะประกอบอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรรมมากที่สุด ด้านพฤติกรรมก่อนการสอนของอาจารย์ พบว่าโดยภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก พฤติกรรมการปฏิบัติในระดับปานกลางมีเพียงรายการเดียว คือ เตรียมวัสดุในภาคปฏิบัติได้เพียงพอ พฤติกรรมก่อนการสอนที่เหลืออาจารย์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ มีการแต่งกายเหมาะสมมากที่สุด ส่วนด้านพฤติกรรมระหว่างการสอนของอาจารย์ พบว่า โดยภาพรวมแล้วอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก พฤติกรรมระหว่างการสอน 3 อันดับแรก คือ ใช้ภาษา น้ำเสียง คำพูดชัดเจนเหมาะสม สอนตรงเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน และในด้านพฤติกรรมหลังการสอนของอาจารย์ พบว่าโดยภาพรวมแล้วอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก พฤติกรรมหลังการสอน 3 อันดับแรก คือ ให้โอกาสนักศึกษาซักถามนอกชั้นเรียน ให้คำปรึกษากับนักศึกษาและมีความเป็นกันเอง มีการวัดประเมินผลเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่าอาจารย์ไม่ควรให้จดตามแผ่นใสมากเกินไปมากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำการสอน อาจารย์ควรแจกเอกสารการสอนให้อ่านล่วงหน้า อาจารย์ควรแนะนำหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์ควรมีเวลาว่างให้คำปรึกษานักศึกษาเพียงพอ และ อาจารย์ควรให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้แก่ อาจารย์ควรมีการปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์ โดยไม่ควรใช้วิธีการสอนแบบบรรยายวิธีเดียว ควรจะหาวิธีการสอนหลาย ๆ วิธีมาประยุกต์ใช้ร่วมกันให้เหมาะสม เนื้อหาวิชาที่สอนอาจารย์ควรปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักศึกษา และสอดคล้องกับสภาวะในปัจจุบัน ควรเชิญวิทยากรมาบรรยายในเรื่องที่สำคัญ ๆ หลักสูตรควรมุ่งเน้นการเรียนการสอนทั้งด้านความรู้และการปฏิบัติเป็นสำคัญ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และควรมีการพานักศึกษาไปดูงานนอกสถานที่ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ที่กว้างไกลยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะ คร.คนัย ดิษยบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาคิดตามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในขณะทำปัญหาพิเศษ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรทุกคน ที่ช่วยเหลือให้ข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้ จนทำให้ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและกำลังใจแก่ผู้จัดทำ ความสมบูรณ์ของปัญหาพิเศษนี้ขอมอบแด่ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นางสาวจุฑามาศ คุณศรี

กุมภาพันธ์ 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 พฤติกรรมก่อนการสอน.....	4
2.2 พฤติกรรมระหว่างการสอน.....	6
2.3 พฤติกรรมหลังการสอน.....	9
2.4 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ดี.....	10
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	14
3.1 ประชากร.....	14
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	14
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	14
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	14
3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม.....	14
3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out).....	15
3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	15
3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	17
4.1 ผลการวิจัย.....	17
4.2 วิจารณ์ผล.....	25
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	27
5.1 สรุป.....	27
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	29
บรรณานุกรม.....	30
ภาคผนวก.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงเพศของนักศึกษา.....	17
2	แสดงอายุของนักศึกษา.....	17
3	แสดงสาขาวิชาที่กำลังศึกษา.....	18
4	แสดงผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา.....	18
5	แสดงภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา.....	19
6	แสดงที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษา.....	19
7	แสดงการประกอบอาชีพของบิดาและมารดาของนักศึกษา.....	20
8	แสดงพฤติกรรมก่อนการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541.....	21
9	แสดงพฤติกรรมระหว่างการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาค วิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541.....	22
10	แสดงพฤติกรรมหลังการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541.....	23
11	แสดงข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็น ของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541.....	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานหรือหลักในการพัฒนาประเทศ เป็นรากฐานที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาคือ ครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเพราะการศึกษาเป็นวิถีทางที่นำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สังคมเจริญงอกงาม (อุทัย ธรรมคโร, 2533 : 1)

การสร้างพื้นฐานอาชีพโดยมีเป้าหมายในการสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง เพื่อให้รู้จักนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้กับทรัพยากรของชาติอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสม นับว่าเป็นการปลูกฝังให้รู้จักนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องพยายามผลิตนักเรียนเพื่อไปสร้างงานและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป และในด้านการเรียนการสอน อาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะกระบวนการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักเรียน ซึ่งอยู่ในรูปของกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และคุณลักษณะของแต่ละฝ่ายย่อมมีอิทธิพลต่อกัน ดังนั้นอาจารย์จึงต้องศึกษาว่าพฤติกรรมใดที่ควรจะนำมาใช้ในการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด (อนันต์ ศรีโสภณ, 2526 : 4)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการจัดการศึกษาทุกระดับมุ่งที่จะให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่ทำให้หลักสูตรสามารถบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นก็คือ “อาจารย์” เพราะอาจารย์จะเป็นผู้วางแผนและดำเนินการในเรื่องการนำหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือในรูปแบบต่างๆ มาจัดเป็นกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือมวลประสบการณ์ในตัวนักเรียน ทุกกิจกรรมที่อาจารย์จัดให้จึงมีส่วนสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสิ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “อาจารย์เป็นหัวใจของระบบการเรียนการสอนโดยแท้จริง” (วีระศักดิ์ วีระชาติพิทักษ์ชน, 2529 : 2)

เมื่อการสอนของอาจารย์มีผลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว คุณภาพของอาจารย์ย่อมมีความสำคัญมากกว่าสิ่งใดทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่า “หลักสูตรที่สมบูรณ์ที่สุด คำรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ดีที่สุด หรือวิธีการสอนที่ดีที่สุดยังไม่สามารถก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลได้ด้วยตัวของมันเองโดยปราศจากผู้สอนที่มีคุณภาพ” ดังนั้นบทบาทที่สำคัญของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนการสอนตลอดจนคุณภาพของอาจารย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการศึกษา สำหรับคุณภาพของอาจารย์นั้นคู่ได้จากพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ธรรมรส โชติคุณุชร, 2526 : 42-43)

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจจะศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ใน 3 ด้านคือ ด้านพฤติกรรมก่อนการสอน พฤติกรรมระหว่างการสอน และพฤติกรรมหลังการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมให้อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษามากยิ่งขึ้น หรือใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาสมรรถภาพ การสอนของอาจารย์ โดยประเมินผลพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา เพราะนักศึกษาเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กับอาจารย์โดยตรงในขณะที่มีการเรียนการสอน

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

1.2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 ซึ่งมีประชากรจำนวน 110 คน โดยมุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมการสอนใน 3 ด้านคือ พฤติกรรมก่อนการสอน พฤติกรรมระหว่างการสอน และพฤติกรรมหลังการสอน

นิยามศัพท์

พฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่อาจารย์ผู้สอนแสดงออก อันมีผลต่อการเรียนของนักศึกษา และสังเกตเห็นได้โดยสังเกตจากรูปแบบกระบวนการสอนในด้านต่างๆ 3 ด้านคือ พฤติกรรมก่อนการสอน พฤติกรรมระหว่างการสอน และพฤติกรรมหลังการสอน

พฤติกรรมก่อนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เจาะจงเฉพาะพฤติกรรมที่อาจารย์แสดงออกในห้องเรียน รวมถึงพฤติกรรมภายนอกห้องเรียน และพฤติกรรมส่วนตัวของอาจารย์ เช่น การแต่งกาย กริยามารยาท ความกระตือรือร้น การเตรียมการสอน เตรียมเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ พร้อมและพอเพียงทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และเตรียมวิธีวัดผล

พฤติกรรมระหว่างการสอน หมายถึง การดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่วางไว้ โดยเริ่มตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน การตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน การดำเนินการสอนเนื้อหา สรุป ทบทวน การวัดผลหรือส่งงาน

พฤติกรรมหลังการสอน หมายถึง สิ่งที่อาจารย์ปฏิบัติหลังดำเนินการสอนไปแล้ว เช่น การตรวจงาน การประเมินผลการเรียนการสอน แจ้งผลการเรียน การให้คำปรึกษา

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาต่างๆ ให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

1.4.2 เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมให้อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษามากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครู ศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำมาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับเรื่องดังกล่าวนี้ โดยจัดเรียงสาระสำคัญตามลำดับดังต่อไปนี้

- 2.1 พฤติกรรมก่อนการสอน
- 2.2 พฤติกรรมระหว่างการสอน
- 2.3 พฤติกรรมหลังการสอน
- 2.4 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ดี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พฤติกรรมก่อนการสอน

สังค์ อุทรานนท์ (2525 : 102) กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมก่อนการสอนของอาจารย์ไว้ว่า “เป็นพฤติกรรมที่ไม่เจาะจงเฉพาะพฤติกรรมที่อาจารย์แสดงออกในห้องเรียน แต่รวมถึงพฤติกรรมภายนอกห้องเรียน และพฤติกรรมส่วนตัวของอาจารย์ด้วย คลอบคลุมถึงพฤติกรรมของอาจารย์ทั้งหมดขณะที่อยู่ในโรงเรียน”

สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 129) ได้เสนอแนะในการเตรียมตัวของอาจารย์ผู้สอนไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัวในระยะยาว หรือการเตรียมตัวโดยทั่วไป เป็นการเตรียมตัวก่อนที่จะเปิดภาคเรียน เพื่อศึกษางานทั้งหมดที่ต้องทำ โดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ หรือเข้ารับการอบรม เช่น ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ตลอดจนสื่อการสอนอื่น ๆ ให้เข้าใจ และศึกษาวิธีการวัดผลและการประเมินผลการเรียน พร้อมทั้งแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดผลและการประเมินผล

2. การเตรียมตัวในระยะสั้น หรือการเตรียมตัวในแต่ละวันตามลำดับขั้น คือ กำหนดการสอนและตารางสอน เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและเวลาที่สอนในการกำหนดขั้นตอนในการสอน

เอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บำรุง กลัดเจริญและฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527 : 152-153) ได้กล่าวถึง ลักษณะการเตรียม การสอนที่ดีไว้ดังนี้

1. ต้องมีจุดประสงค์ของบทเรียน มีการเตรียมเนื้อหา อุปกรณ์การสอน การประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
2. ต้องยึดนักเรียนเป็นหลักโดยคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องวัยและประสบการณ์นักเรียน
3. ต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ ทั้งในแง่อารมณ์และสิ่งแวดล้อม
4. ควรมุ่งให้นักเรียนได้ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ พร้อมทั้งจะประพุดติ คนเป็นคนดี
5. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นหาเหตุผลและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม การวัดผล และ ประเมินผลการเรียนการสอน
7. ไม่ควรวีคติสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเพียงอย่างเดียว และใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน หลักสูตร และวัยของผู้เรียน
8. ต้องมีการประเมินผลตลอดเวลา เช่น สังเกต ซักถาม ทดสอบ เพื่อให้แน่ใจว่า การสอน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ จินตนา ชูนิพันธ์ (2527 : 136-137) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมก่อนการสอนของ อาจารย์ว่า จำเป็นต้องมีการกำหนดเนื้อหาวิชา และการเตรียมการสอนดังนี้

การกำหนดเนื้อหาวิชาเป็นการเลือกสรรเนื้อหาของความรู้ที่จะสอนว่าจะสอนอะไร สอน เพื่อใคร สอนอย่างไร และสอนแล้ว ได้ผลอย่างไร เช่น หลักการเนื้อหาความรู้ หรือมี โนทัศน์ ซึ่งเป็น เนื้อหาความรู้จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เลือกสรรเนื้อหาความรู้ที่จะสอน การ วางแผนการใช้เวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งอาจารย์ควรจัดกิจกรรม การสอนเป็นขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร ฉบับที่ใช้อยู่ให้เข้าใจในองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะปรัชญา และจุดประสงค์ของหลักสูตรให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่าง วิชาที่สอนกับวิชาอื่น ๆ ตลอดจน ศึกษารายละเอียดของคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งศึกษาจุดประสงค์ของชั้นปี
2. กำหนดจุดประสงค์ของการสอนรายวิชาที่ตนรับผิดชอบโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตร และต้องครอบคลุมจุดประสงค์ ของการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
3. กำหนดเนื้อหาวิชาที่เป็นข้อเท็จจริง มีโนทัศน์ หลักการ การแก้ปัญหาและการคิดสร้าง สรรค์ ทักษะต่าง ๆ เจตคติ ค่านิยมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ช่วยให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนควรคำนึงเนื้อหาวิชาที่สอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามจุดประสงค์ของรายวิชานั้น ๆ

ดังนั้น การกำหนดเนื้อหาวิชาจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้สอนที่จะต้องกระทำอย่างรอบคอบ เป็นงานร่วมกันของคณาจารย์และเป็นงานที่ต้องใช้เวลานาน เนื้อหาควรจะเป็นความรู้ที่ต้องเรียนเป็นเนื้อหาที่มีความตรงและสำคัญ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของสังคม มีความสมดุลระหว่าง ความกว้างและความลึกซึ้ง มีการจัดลำดับเนื้อหาเพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเป็นขั้นตอน นอกจากนี้จะต้องสนองจุดประสงค์ของหลักสูตร และรายวิชาอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับวุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน ดังที่ ออบรม ดินทิบาล และกฤษณี องค์กริธิพร (2524 : 85) ได้กล่าวว่า การเตรียมการสอนหรือวางแผนการสอน เป็นการกำหนดหรือวางแผนการสอนในเรื่องที่จะสอนกว้าง ๆ โดยกำหนดหลักใหญ่ ๆ ที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นข้อ ๆ หรือเป็นตอน ๆ ไป การเตรียมการสอนเป็นการดำเนินงานทุกชั้นทุกอันอย่างละเอียดรอบคอบ โดยอาจทดลองให้เห็นจริง ๆ ก่อนลงมือสอน เพื่อจะได้นำวิธีการมาใช้ให้เหมาะสมขณะสอนจริง ๆ

จึงพอสรุปได้ว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการสอนเป็นการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ เพราะทำให้อาจารย์ได้เตรียมเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอน สื่อการสอน และเตรียมเครื่องมือวัดผล และประเมินผลได้เหมาะสม ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่อาจารย์ผู้สอนดังนี้

1. ช่วยให้การสอนของอาจารย์ดีขึ้น เพราะอาจารย์ได้คำนึงถึงความมุ่งหมายของบทเรียนหาวิธีที่จะทำให้ง่ายขึ้นด้วยการใช้อุปกรณ์การสอนและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม
2. ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนมีความมั่นใจยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนเลื่อมใส ศรัทธาในตัวอาจารย์
4. ช่วยให้การสอนของอาจารย์เป็นที่น่าสนใจไม่เมื่อยง่าย
5. ช่วยให้การสอนของอาจารย์เป็นระเบียบ เนื้อหาวิชาต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน
6. เป็นหลักฐานให้อาจารย์ทราบว่า เด็ก ได้เรียนอะไรบ้าง และพร้อมที่จะเรียนอะไร
7. ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.2 พฤติกรรมระหว่างการสอน

ในทัศนะของสังัด อุทรานันท์ (2525 : 102) ได้กล่าวว่า “พฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่แยกออกจากกันไม่ได้ การเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หรือการที่บุคคลลงอกงามขึ้นทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ส่วนการสอน คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมาย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงอาจกล่าวได้ว่า การสอนถ้าจะให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ต้องขึ้นอยู่กับทักษะของอาจารย์ รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการสอนของแต่ละวิชา หลักสูตรทุกหลักสูตรจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ถ้าไม่มีการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและจัดประสบการณ์ทั้งหลายให้กับผู้เรียน สำหรับ การจัดการเรียนการสอนนั้น เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 156) อธิบายว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การคំเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตร หรือแผนการสอน ส่วนการเรียนการสอนที่ประสบผลดี หมายถึงการที่ผู้เรียนทุกคน หรือเกือบทุกคน สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 146) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า “ การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้กิจกรรมกรรมกรเรียนการสอน คือ การบรรยาย การอภิปราย การฝึกภาคปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการทดลอง”

ธงชัย สุวัฒน์เมจิินทร์ (2529 : 6) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่ามีจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์สำคัญอย่างไร ผู้สอนในฐานะผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนควรจะได้พิจารณา คัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าก่อให้เกิดความรู้ หรือประสบการณ์และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย

ชาญชัย อินทรประวัติ (2523 : 32-33) ได้สรุปหลักการเรียนรู้ของผู้เรียนและหลักการสอนของผู้สอนที่สอดคล้องกันดังต่อไปนี้

1. การสอนจะต้องให้สอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียน และมีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม
2. พยายามให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการเรียนการสอนให้มาก ผู้สอนไม่ควรแสดงเพียงฝ่ายเดียว
3. การสอนควรสอน ทีละเรื่อง ทีละตอน เริ่มจากเรื่องใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว เริ่มจากรูปธรรมไปหานามธรรม จากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก
4. ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้เขาทราบการกระทำของเขา เป็นต้นว่า เมื่อให้การบ้านหรืองานทำ ผู้สอนจะต้องตรวจและแจ้งผลให้ทราบในระยะเวลาสั้น ๆ ต่อมา
5. ผู้สอนต้องให้การชมเชย มีการให้รางวัลที่เหมาะสม และสม่ำเสมอแก่ผู้เรียน
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการฝึกปฏิบัติ และทดลองด้วยตนเองบ่อย ๆ

สำหรับหลักการศึกษาคณะกรรมการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของ ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 228) ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของการศึกษาซึ่งส่งผลให้เห็นเด่นชัดในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยพฤติกรรมที่อาจารย์แสดงออกในขณะสอน จะส่งเสริมหรือลดทอนการเรียนรู้ของนักเรียน มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการสอนคือการกระทำหรือกิจกรรมที่อาจารย์แสดงออกเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในกลุ่มวิชาต่าง ๆ นั่นคือ การกระทำใดก็ตามที่อาจารย์แสดงออกอันมีผลต่อนักเรียน ก็เรียกว่า พฤติกรรมการสอน ในทางตรงกันข้าม การกระทำใดก็ตามที่นักเรียนแสดงออกก็เรียกว่า พฤติกรรมการเรียน จึงอาจกล่าวได้ว่าทั้งพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

ส่วนการดำเนินการสอนในทัศนะของ จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 161-163) ได้แบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนนั้นๆ ได้มากที่สุด โดยกิจกรรมที่นำเข้าสู่บทเรียนจะต้องสอดคล้องและต่อเนื่องกับกิจกรรมขั้นสอน ควรใช้เวลาประมาณ 3-5 นาที และไม่ควรเกิน 10 นาที กิจกรรมที่ใช้อาจประกอบด้วยกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

2. ขั้นสอน เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา ทักษะทางกาย หรือเจตคติตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนนั้นๆ เวลาที่ใช้ในขั้นนี้จะมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมด

3. ขั้นสรุป เป็นการรวบรวมข้อความเพื่อความสะดวกแก่การจดจำ และการจดบันทึก การสรุปจะกระทำทันทีที่การสอนเสร็จสิ้น เป็นการสรุปแนวคิดรวบยอด และสาระสำคัญของการสอนในบทเรียนนั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญในเรื่องราวที่สอน อาจกระทำโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันสรุปบทเรียน

4. ขั้นประเมินผล เป็นการดำเนินการปฏิบัติตามแผนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในการเตรียมการสอน ซึ่งอาจจะประเมินขณะสอนโดยการสังเกต การอภิปราย การรายงานผล การตอบคำถาม ดังเกิดจากการสรุปบทเรียนโดยผู้เรียน การทำแบบฝึกหัด และการประเมินหลังจากการสอน ตรวจสอบการทำแบบฝึกหัด สังเกตการเล่นเกมส์ ซ้อมเสริมการเรียนรู้

ดังนั้นพฤติกรรมระหว่างการสอนจึงพอสรุปได้ว่า อาจารย์จะต้องใช้เทคนิคและวิธีสอนต่างๆ ทั้งแบบที่อาจารย์เป็นศูนย์กลางและนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ที่จะต้องศึกษาวิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ มาดำเนินการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอน และต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพราะในหลักสูตรปัจจุบันจะเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมาย

2.3 พฤติกรรมหลังการสอน

ในทัศนะของสังัด อุทรานันท์ (2525 : 102) ได้กล่าวว่า “พฤติกรรมหลังการสอนเป็นพฤติกรรมการสอนหลังจากที่ได้ดำเนินการสอนไปแล้ว ได้ตรวจผลงานและดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว”

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2526 : 240) กล่าวว่า “ถ้าต้องการพัฒนาการเรียนการสอนแล้ว เราไม่อาจมองข้ามการประเมินผลการสอนไปได้ ดังนั้นการจะพัฒนาอะไรไปทางไหนได้อย่างไรนั้น เราจะต้องรู้เสียก่อนว่าที่เราทำอยู่ในปัจจุบันมีผลอย่างไร”

ในการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน ชีรยุทธ เสนิงค์ ณ อรุณยา (2526 : 234) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์จะต้องประเมินพฤติกรรมการสอนของตนเองอยู่เสมอว่าเป็นอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
2. อาจารย์จะต้องใจกว้าง ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์การสอนของตนจากบุคคลอื่นๆ
3. ศึกษาหาความรู้ในเทคนิค และกลวิธีการสอนใหม่ๆ จากแหล่งความรู้ต่างๆ
4. อาจารย์ควรหาโอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเพิ่มเติมอยู่เสมอ
5. หาโอกาสไปศึกษาการสอนของเพื่อนอาจารย์ที่มีผลงานดีเด่น จากภายในสถานศึกษาเดียวกัน และจากภายนอกสถานศึกษา
6. อาจารย์ควรปรับปรุงบุคลิกภาพของอาจารย์ทั้งในด้านการแต่งกาย น้ำเสียง ท่าทางการใช้คำพูดเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน

ยัง พิทยานิยม (2525 : 5-6) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อวัดความรู้ของนักเรียนก่อนทำการสอนครั้งต่อไป
2. เพื่อวินิจฉัยบทเรียนตอนใดยาก และเป็นปัญหาแก่นักเรียน
3. เพื่อจัดลำดับความสามารถของนักเรียน
4. เพื่อวัดหาความสำเร็จของนักเรียน
5. เพื่อปรับปรุงการสอนของอาจารย์
6. เพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เพื่อเป็นการประเมินผลการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน

จึงพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมหลังการสอนมีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่งเพราะการวินิจฉัยปัญหาทางการเรียนของนักเรียนและการหาวิธีจูงใจในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ในด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งอาจารย์ควรสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนเอง โดยการพัฒนาตนไปสู่ความเป็นผู้มีพฤติกรรมการสอนที่ดี ซึ่งมีหลักการสำคัญควรค่าแก่การปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2.4 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ดี

เจริญ สุวโรจน์วงศ์ (2530 : 41) กล่าวว่า การพัฒนางานการศึกษาเป็นงานที่ต้องใช้ความอดทน เสียสละ โดยเฉพาะอาจารย์เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการพัฒนางานการศึกษา ดังที่พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความว่า “ถ้าครูไม่ห่วงประโยชน์ที่ควรจะห่วง หันไปห่วงอำนาจ ห่วงตำแหน่ง ห่วงสิทธิและห่วงรายได้กันมากๆ เข้าแล้ว จะเอาจิตใจที่ไหนดมาห่วงความรู้ ความดี และความเจริญของเด็ก”

ดังนั้นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ดีควรมีลักษณะดังที่ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 92) ได้สรุปไว้ 12 ประการดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีต่อประชาธิปไตย เช่น รู้จักร่วมมือ เป็นต้น
2. มีความกรุณาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล
3. อดทน
4. มีความสนใจกว้างขวาง
5. ลักษณะท่าทางดี
6. ยุติธรรม ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก
7. มีอารมณ์ขัน
8. ความประพฤติดี และคงเส้นคงวา
9. สนใจในปัญหาของผู้เรียน
10. มีความยืดหยุ่น
11. รู้จักยอมรับและยกย่อง
12. มีวิธีการสอนแบบใหม่มาสอน

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2527 : 103) กล่าวว่า ลักษณะการสอนที่ดีมีดังนี้

1. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด โดยการให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ต้องมีจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลบทเรียน
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมากกว่าที่จะเอาหลักสูตรเป็นเกณฑ์
4. ต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้
5. ต้องมีการเตรียมการสอนอย่างดี การเตรียมการสอนนับว่าเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่ง เพื่อจะให้ครูทราบว่าสอนอย่างไร ใช้อุปกรณ์ใดบ้าง
6. ต้องมีสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียนได้ง่าย

ภิญโญ สาร (2534:167-169) กล่าวว่า วิชาผู้สอนนับว่าเป็นผู้ที่มิมีบทบาทมากที่สุดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผล ครูผู้สอนเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียนผู้สอนซึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเป็นผู้มีคุณธรรมในระดับวิद्यชนจะพึงปฏิบัติได้และมีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ทั้งในแง่ของบุคลิกภาพต่างๆ ไป ความสัมพันธ์ต่อศิษย์ และบทบาทต่อสังคม นอกจากนี้อาจารย์จะต้องเป็นผู้หาความรู้เพิ่มเติมและฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถให้มีความรู้ความ สามารถยิ่งขึ้น ไปตลอดกาล จึงอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่ดีที่สังคมต้องการ ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด พอสรุปได้ดังนี้

คุณสมบัติส่วนตัว ประกอบด้วยบุคลิกภาพดี สุขภาพแข็งแรง มีความรู้ดี สอนดีรู้จักเสียสละ มีความประพฤติดี มีคุณธรรม มีความกระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์ดี และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นนักประชาธิปไตย ยึดมั่นในศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์

คุณสมบัติที่นักเรียนต้องการ ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่นักเรียนทั้งในด้านการเรียนและส่วนตัว ให้ความสนิทสนม เป็นกันเองกับนักเรียน มีอารมณ์ดี มีเมตตากรุณา ตลอดจนยกย่องชมเชยและให้รางวัลแก่นักเรียน

ดังนั้นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ดี จะต้องเป็นบุคคลที่พร้อมในองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ ความมีวิद्यญาณครู ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน จึงจะสามารถวางพื้นฐานชีวิตให้แก่ศิษย์ของตนเองได้เป็นอย่างดี

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นันทนา น้าฝน (2527 :36-39) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในศึกผู้ป่วย ตามการรับรู้และความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวง

มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วางแผนการสอนและการนิเทศ ด้านการดำเนินการสอนและการนิเทศ ด้านการประเมินผล และด้านคุณลักษณะที่ดีของอาจารย์พยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี สำหรับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามการรับรู้และความคาดหวังของนักศึกษานั้นมีความแตกต่างกัน

ประสงค์ แสงแก้ว (2521 : 54-55) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปาง พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของนักศึกษา กับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคาดหวังของนักศึกษามีความแตกต่างกันทุกด้าน โดยพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคาดหวังของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามทัศนะของนักศึกษา

สมนึก กัททิษฐี (2525 :39) ได้ทำการวิจัยด้านการประเมินผล พฤติกรรมด้านการประเมินผลในการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ได้มีความมุ่งหมายเพื่อ การศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการประเมินผลการสอน แยกตาม เพศ วุฒิ ประสบการณ์การสอนและวิธีสอน ประชากรเป็นอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ที่ทำการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5 โรงเรียนจำนวน 41 คน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการประเมินผลในการสอน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกเป็นพฤติกรรมประเมินผลโดยใช้เทคนิคกระบวนการต่างๆ จะมีมากที่สุดและประเมินผลจากคำถามของนักเรียนประเภทความรู้ ความจำ จะมีน้อยที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าอาจารย์ใช้วิธีถามแล้วนักเรียนตอบพร้อมกันพบมากที่สุด ในการประเมินผลโดยการทดสอบนักเรียนในชั่วโมงที่สอนน้อยที่สุด และพฤติกรรมการประเมินผลของอาจารย์นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ วุฒิ ประสบการณ์การสอนและวิชาที่สอน

นิโบล นิมกัณฐ์ และ ธรรม หาญตระกูล (2526 : 110) ได้ประเมินพฤติกรรมการสอนทั่วไปทั้ง 9 ด้าน ของอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า อาจารย์โดยส่วนรวมทั้งคณะมีพฤติกรรมการสอนทั่วไป ด้านคุณลักษณะส่วนตัวมีมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ คือ ด้านคุณภาพของภาษาและเสียง ด้านการกำหนดงาน ด้านการควบคุมวิจัย ด้านการเสริมแรงทางการเรียน และด้านการเตรียมการสอน ส่วนพฤติกรรมการสอนที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการสอนและการเรียน

แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร (2532 : 130) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาในแต่ละคณะรวมทุกคณะ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่คาดหวังอยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่ามีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง นักศึกษาในแต่ละคณะและรวมทุกคณะมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อมร ไกรศิษฐ์ (2535 : 32) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในภาคใต้ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในระดับกลาง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำ แต่ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยส่วนรวม สรุปได้ว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรมการฝึกหัดครู (2535 : 21) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์มี 6 ตัวแปรคือ บุคลิกลักษณะของอาจารย์ ความสนใจเชิงวิชาการ บรรยากาศในการเรียนการสอน เจตคติของอาจารย์ต่อนักศึกษา สมรรถภาพในการใช้สื่อการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และผลการวิจัย พบว่ามีประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในด้านการเตรียมการสอน วิธีสอน สื่อการสอน และการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ เจตคติต่อวิชาที่สอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียนอยู่ในระดับดี ส่วนประสิทธิภาพการสอนและการฝึกอบรม ตัวแปรที่สำคัญคือ คุณลักษณะของผู้สอนซึ่งมีความรู้เชิงวิชาการ มีทักษะและเทคนิคในการสอน การฝึกอบรม และตัวแปรด้านกระบวนการซึ่งประกอบด้วยประสิทธิภาพของการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การจัดสภาพการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 มีจำนวนทั้งหมด 110 คน ซึ่งแยกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้

- สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ห้อง 1 จำนวน 16 คน
- สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ห้อง 2 จำนวน 13 คน
- สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ห้อง 1 จำนวน 44 คน
- สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ห้อง 2 จำนวน 21 คน
- สาขาอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 16 คน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการทำวิจัยครั้งนี้เนื่องจากจำนวนประชากรมีน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 มีจำนวนทั้งหมด 110 คน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

1) ศึกษาหลักสูตร เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) กำหนดประเด็นของการวิจัย และแบ่งคำถามออกเป็นหมวดหมู่ หรือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4) ศึกษาและปรับปรุงรูปแบบคำถาม

5) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ลักษณะของแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ใน 3 ด้านคือ พฤติกรรมก่อนการสอน พฤติกรรมระหว่างการสอน และพฤติกรรมหลังการสอน

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 30 ชุด เพื่อนำกลับมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าเฉลี่ย 0.87 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ และได้ปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ดำเนินการส่งแบบสอบถาม จำนวน 110 ชุด ให้ประชากรโดยตรง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ของข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ (ประคอง กรรมสูตร, 2528 : 60) โดยใช้กับแบบสอบถามตอนที่ 1 และ ตอนที่ 3 โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบในแต่ละตัวเลือก

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ โดยใช้กับแบบสอบถามตอนที่ 2 (ประคอง กรรมสูตร, 2528 : 66)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{โดยใช้สูตร } \mu = \frac{(N_5 \times 5) + (N_4 \times 4) + (N_3 \times 3) + (N_2 \times 2) + (N_1 \times 1)}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าเฉลี่ยคะแนน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_5 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติมากที่สุด

N_4 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติมาก

N_3 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติปานกลาง

N_2 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติน้อย

N_1 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติน้อยที่สุด

การคำนวณคะแนนเฉลี่ยของการประเมินค่าความสำคัญโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยสามารถกำหนดความหมายตามขอบเขตของค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ (ประคอง กรรมสุด, 2528 : 70)

4.50 - 5.00 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติมาก

2.50 - 3.49 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. การวัดการกระจายของข้อมูลโดยการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ประคอง กรรมสุด, 2528 : 69) โดยใช้กับแบบสอบถามตอนที่ 2

$$\text{โดยใช้สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

กำหนดให้ σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

f = ความถี่ของข้อมูลแต่ละข้อ

x = ค่าคะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

ตารางที่ 1 เพศของนักศึกษา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	55	50.00
หญิง	55	50.00
รวม	110	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงเพศของนักศึกษาจากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 110 คน เป็นนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงร้อยละ 50.00 เท่ากัน

ตารางที่ 2 อายุของนักศึกษา

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20	4	3.64
21	28	25.46
22	48	43.63
23	24	21.82
24 ปีขึ้นไป	6	5.45
รวม	110	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 แสดงอายุของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษามีอายุ 22 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.63 รองลงมาคืออายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.46 ปี อันดับที่สามอายุ 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.82 ส่วนอายุ 24 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.45 และน้อยที่สุดคืออายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.64

ตารางที่ 3 สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช	29	26.36
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์	65	59.09
อุตสาหกรรมเกษตร	16	14.55
รวม	110	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักศึกษาตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา พบว่ามีนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือเรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 26.36 และเรียนสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.55

ตารางที่ 4 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา

ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.00-2.49	35	31.82
2.50-2.99	41	37.27
3.00-3.49	31	28.18
3.50-4.00	3	2.73
รวม	110	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา พบว่านักศึกษามีผลการเรียนอยู่ในช่วง 2.50 - 2.99 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.27 รองลงมาผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในช่วง 2.00 - 2.49 คิดเป็นร้อยละ 31.82 ส่วนที่อยู่ในช่วง 3.00 - 3.49 คิดเป็นร้อยละ 28.18 และ นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในช่วง 3.50 - 4.00 มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.73

ตารางที่ 5 ภูมิฐานะเดิมของนักศึกษา

ภูมิฐานะเดิม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	57	51.82
ภาคกลาง	18	16.36
ภาคเหนือ	12	10.91
ภาคใต้	23	20.91
รวม	110	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงภูมิฐานะเดิมของนักศึกษา พบว่าภูมิฐานะเดิมของนักศึกษาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.82 รองลงมาคือภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 20.91 ส่วนภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.36 และภาคเหนือมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.91

ตารางที่ 6 ที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษา

ที่อยู่ปัจจุบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หอพัก	74	67.28
บ้านตัวเอง	6	5.45
บ้านเช่า	30	27.27
รวม	110	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษา พบว่าที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นหอพัก คิดเป็นร้อยละ 67.28 รองลงมาเป็นบ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 27.27 และอยู่บ้านตัวเองมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.45

ตารางที่ 7 การประกอบอาชีพของบิดาและมารดาของนักศึกษา

อาชีพ	บิดา		มารดา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รับราชการ	25	22.73	15	13.65
เกษตรกรกรรม	58	52.73	53	48.18
ค้าขาย	9	8.18	29	26.36
ธุรกิจส่วนตัว	9	8.18	5	4.54
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	1	0.91	2	1.82
รับจ้าง	8	7.27	6	5.45
รวม	110	100.00	110	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงการประกอบอาชีพของบิดาและมารดาของนักศึกษา พบว่าบิดาของนักศึกษาจะประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.73 รองลงมาจะประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 22.73 ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.18 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 7.27 และประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.91 สำหรับมารดาของนักศึกษาจะประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 48.18 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 26.36 ประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 13.65 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 5.45 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 4.54 และประกอบอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.82

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

ตารางที่ 8 พฤติกรรมก่อนการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. แต่งกายเหมาะสม	4.27	0.72	มาก
2. กริยามารยาทเรียบร้อย	4.12	0.75	มาก
3. มีความกระตือรือร้นที่จะสอน	4.02	0.78	มาก
4. เตรียมการสอนล่วงหน้า	4.12	0.74	มาก
5. เตรียมเอกสารการสอนเป็นอย่างดี	4.01	0.79	มาก
6. มีความรู้ และทักษะในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.14	0.78	มาก
7. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้เหมาะสม	4.00	0.72	มาก
8. กำหนดวิธีการสอนและกิจกรรมได้เหมาะสม	3.93	0.77	มาก
9. เลือกเนื้อหาวิชาเหมาะสมกับระดับนักศึกษา	3.87	0.83	มาก
10. เตรียมวัสดุในภาคปฏิบัติได้เพียงพอ	3.40	0.95	ปานกลาง
11. เตรียมสื่อการสอนได้เหมาะสมและน่าสนใจ	3.50	0.82	มาก
12. มีบุคลิกภาพดี	4.11	0.74	มาก
13. มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.20	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.98	0.78	มาก

จากตารางที่ 8 จากการศึกษาด้านพฤติกรรมก่อนการสอนของอาจารย์ทั้งหมด 13 รายการ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยของประคอง กรรณสูต (2528 : 70) แล้วพบว่าโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม=3.98) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงรายการเดียว คือ เตรียมวัสดุในภาคปฏิบัติได้เพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 ส่วนรายการที่เหลือนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (12 รายการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 พฤติกรรมระหว่างการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. อาจารย์เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา	3.84	0.87	มาก
2. มีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนการสอน	3.30	0.94	ปานกลาง
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์การสอนแต่ละครั้ง	3.58	0.99	มาก
4. สอนตรงเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร	4.03	0.77	มาก
5. อธิบายเนื้อหาวิชาที่สอนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	3.89	0.71	มาก
6. มีวิธีสอนที่น่าสนใจและเหมาะสม	3.61	0.75	มาก
7. สอนบทเรียนตามขั้นตอน	3.86	0.76	มาก
8. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน	4.00	0.70	มาก
9. มีอารมณ์ขันและนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม	3.73	0.75	มาก
10. ใช้กระดานดำและสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.75	0.90	มาก
11. จัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ	3.49	0.94	ปานกลาง
12. ให้ความสนใจและเอาใจใส่นักศึกษา	3.77	0.83	มาก
13. ใช้ภาษา น้ำเสียง คำพูดชัดเจนเหมาะสม	4.07	0.83	มาก
14. เชิญวิทยากรมาบรรยายในเรื่องที่สำคัญ	3.13	1.23	ปานกลาง
15. มีความสามารถสร้างความสนใจของนักศึกษา	3.48	0.92	ปานกลาง
16. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้เหมาะสม	3.57	0.89	มาก
17. นำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ	3.40	0.91	ปานกลาง
18. มีการเสริมกำลังใจและควบคุมชั้นเรียนได้เหมาะสม	3.54	0.84	มาก
19. ใช้คำถามและคำชมเชยได้เหมาะสม	3.60	0.82	มาก
20. ให้ออกสันักศึกษได้ซักถามเพียงพอ	3.85	0.83	มาก
21. ให้คำอธิบายหรือตอบคำถามปัญหาต่าง ๆ ได้ชัดเจน	3.87	0.89	มาก
22. ให้ความรู้กว้างขวางทันสมัยนอกเหนือตำราเรียน	3.75	0.96	มาก
23. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม	3.51	0.93	มาก
24. สรุปเนื้อหาเมื่อดำเนินการสอนจบแล้ว	3.58	0.90	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
25. มอบหมายงานได้เหมาะสมและอธิบายให้เข้าใจชัดเจน	3.87	0.73	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.68	0.86	มาก

จากตารางที่ 9 จากการศึกษาด้านพฤติกรรมระหว่างการสอนของอาจารย์ จากทั้งหมด 25 รายการ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยของประคอง กรรมสูตร(2528 :70) พบว่าโดยภาพรวมแล้วนักศึกษาที่มีความคิดเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.68) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการสอนที่อาจารย์ปฏิบัติในระดับปานกลางมีอยู่ 5 รายการ คือ 1) มีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนการสอน 2) จัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ 3) เชิญวิทยากรมาบรรยายในเรื่องที่สำคัญ 4) มีความสามารถสร้างความสนใจของนักศึกษา 5) นำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ ส่วนรายการอื่นๆ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก (20 รายการ)

ตารางที่ 10 พฤติกรรมหลังการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ... ปีการศึกษา 2541

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. จัดให้มีการทดสอบย่อยทุกหน่วยการเรียนรู้	3.18	0.99	ปานกลาง
2. มีการตรวจผลงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.58	0.93	มาก
3. เมื่อตรวจงานแล้วมีการอธิบายแนวทางแก้ไข	3.50	0.91	มาก
4. มีการวัดประเมินผลเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.86	0.72	มาก
5. แบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับนักศึกษา	3.83	0.74	มาก
6. แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบทุกครั้ง	3.63	0.97	มาก
7. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.67	0.89	มาก
8. มีความยุติธรรมในการให้คะแนน	3.82	0.98	มาก
9. ให้โอกาสนักศึกษาซักถามนอกชั้นเรียน	4.09	0.82	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
10. ติดตามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมาย	3.78	0.87	มาก
11. จัดสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน	3.35	1.01	ปานกลาง
12. ให้คำปรึกษากับนักศึกษาและมีความเป็นกันเอง	4.08	0.81	มาก
13. มีการพานักศึกษาไปดูงานนอกสถานศึกษา	3.57	1.17	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.69	0.91	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมหลังการสอนของอาจารย์ จากทั้งหมด 13 รายการ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า โดยภาพรวมแล้วนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.69) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการแล้ว พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 รายการ คือ 1) จัดให้มีการทดสอบย่อยทุกหน่วยการเรียน 2) จัดสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน ส่วนรายการอื่นๆ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก (11 รายการ)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

ข้อเสนอแนะอื่นๆ	จำนวน (คน) N=110	คิดเป็นร้อยละ ของผู้ตอบ
1. อาจารย์ไม่ควรให้จดตามแผ่นใสมากเกินไป	23	20.91
2. อาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำการสอน	20	18.18
3. อาจารย์ควรแจกเอกสารการสอนให้อ่านล่วงหน้า	17	15.45
4. อาจารย์ควรแนะนำหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	14	12.73
5. อาจารย์ควรมีเวลาว่างให้คำปรึกษานักศึกษาเพียงพอ	13	11.82
6. อาจารย์ควรให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง	11	10.00

จากตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จากทั้งหมด 6 รายการ พบว่าอาจารย์ไม่ควรให้จดตามแผ่นใสมากเกินไปมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.91 รองลงมา คืออาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อันดับที่สามคือ อาจารย์ควรแจกเอกสารการสอนให้อ่านล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 15.45 อันดับที่สี่คือ อาจารย์ควรแนะนำหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 12.73 อันดับที่ห้าคือ อาจารย์ควรมีเวลาว่างให้คำปรึกษานักศึกษาเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 11.82 และ อาจารย์ควรให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

4.2 วิจัยผลลัพธ์

จากการศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามพบว่าเป็นนักศึกษาเพศชาย และเพศหญิงจำนวนเท่ากัน ซึ่งสาขาวิชาที่นักศึกษากำตั้งศึกษามากที่สุดคือ สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ โดยที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด และนอกจากนั้น บิดา-มารดา ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่

สำหรับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในด้านพฤติกรรมก่อนการสอน โดยภาพรวมแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาจารย์จะมีการปฏิบัติตนก่อนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในระดับมาก เช่น การแต่งกาย กริยามารยาท กระจกหรือรั้วที่สะท้อน มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มาอย่างดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นต้น

ส่วนในด้านพฤติกรรมระหว่างการสอนและพฤติกรรมหลังการสอน โดยภาพรวมแล้ว นักศึกษาก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ และนั่นก็แสดงให้เห็นว่า อาจารย์มีการประพฤติปฏิบัติตนในระดับมาก ทั้งพฤติกรรมระหว่างการสอนและพฤติกรรมหลังการสอน ทั้งนี้ก็เพราะว่าอาจารย์ได้ให้ความสำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นก่อนการสอน ในระหว่างการสอนและหลังการสอน อาจารย์ก็ยอมที่จะปฏิบัติตนให้เหมาะสมเป็น อย่างดีและพึงปฏิบัติเป็นประจำอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับภิญโญ สารร (2534 : 167-169)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่านักศึกษาจะเสนอแนะว่า อาจารย์ไม่ควรให้ จดตามแผ่นใสมากเกินไปมากที่สุด เนื่องจากว่านักศึกษาบางคนจะจดเนื้อหาไม่ทัน และบางครั้งจะ รีบจดให้ทันที่อาจารย์สอน เวลาอาจารย์อธิบายจะทำให้เรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง ดังนั้นอาจารย์จึงควร แยกเอกสารให้อ่านก่อนล่วงหน้า ก็จะเป็นการช่วยได้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 โดยประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 110 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับ 3 ด้านคือ พฤติกรรมก่อนการสอน พฤติกรรมระหว่างการสอน และพฤติกรรมหลังการสอน ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยนำแบบสอบถามให้นักศึกษาตอบและได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าหนักระดับค่าเฉลี่ยและแปลผลตามเกณฑ์ประเมินผลที่กำหนดไว้ ได้ผลการวิจัยดังนี้

5.1.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 110 คน เป็นนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงร้อยละ 50.00 เท่ากัน นักศึกษาอายุ 22 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.63 มีนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.09 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา อยู่ในช่วง 2.50 - 2.99 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.27 และภูมิดำเนาเดิมของนักศึกษาจะอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.82 ส่วนที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นหอพัก คิดเป็นร้อยละ 67.28 การประกอบอาชีพของบิดาและมารดาของนักศึกษาพบว่าบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.73 สำหรับมารดาของนักศึกษาจะประกอบอาชีพเกษตรกรมากที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 48.18

5.1.2 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ทั้ง 3 ด้านสามารถเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ดังนี้

ด้านพฤติกรรมก่อนการสอนของอาจารย์ มีทั้งหมด 13 รายการ พบว่าโดยภาพรวมอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม=3.98) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับปานกลางเพียงรายการเดียว คือ เตรียมวัสดุในภาคปฏิบัติได้เพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 ส่วนรายการที่เหลืออาจารย์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 12 รายการ เรียงตามลำดับ คือ แต่งกายเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้และทักษะในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ศึกษามารยาทเรียบร้อย เตรียมการสอนล่วงหน้า มีบุคลิกภาพดี มีความกระตือรือร้นที่จะสอน เตรียมเอกสารการสอนเป็นอย่างดี กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้เหมาะสม กำหนดวิธีการสอนและกิจกรรมได้เหมาะสม เลือกเนื้อหาวิชาเหมาะสมกับระดับนักศึกษา และเตรียมสื่อการสอนได้เหมาะสม น่าสนใจ

ด้านพฤติกรรมระหว่างการสอนของอาจารย์ มีทั้งหมด 25 รายการ พบว่าโดยภาพรวมแล้วอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า พฤติกรรมระหว่างการสอนที่อาจารย์ปฏิบัติในระดับปานกลางมีอยู่ 5 รายการ คือ นำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ จัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ มีความสามารถสร้างความสนใจของนักศึกษา มีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนการสอน และเชิญวิทยากรมาบรรยายในเรื่องที่สำคัญ ตามลำดับ ส่วนรายการอื่นๆ ที่อาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมากมีอยู่ 20 รายการซึ่งรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใช้ภาษา น้ำเสียง คำพูดชัดเจนเหมาะสม สอนตรงเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรมหลังการสอนของอาจารย์ จากทั้งหมด 13 รายการ พบว่า โดยภาพรวมแล้วอาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อาจารย์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 รายการ คือ จัดสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน จัดให้มีการทดสอบย่อยทุกหน่วยการเรียน ตามลำดับ ส่วนรายการอื่นๆ อาจารย์จะมีการปฏิบัติในระดับมาก 11 รายการซึ่งรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ให้โอกาสนักศึกษาซักถามนอกชั้นเรียน ให้คำปรึกษากับนักศึกษาและมีความเป็นกันเอง มีการวัดประเมินผลเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

5.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จากทั้งหมด 6 รายการ พบว่าอาจารย์ไม่ควรให้จดตามแผ่นใสมากเกินไปมีมากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำการสอน อาจารย์ควรแจกเอกสารการสอนให้อ่านล่วงหน้า อาจารย์ควรแนะนำหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์ควรมีเวลาว่างให้คำปรึกษานักศึกษาเพียงพอ และ อาจารย์ควรให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ไม่ควรให้นักศึกษาจดตามแผ่นใสมากเกินไป เพราะจะทำให้นักศึกษาบางคนจดเนื้อหาไม่ค่อยทัน และบางครั้งจะรีบจดให้ทันที่อาจารย์สอน เวลาอาจารย์อธิบายจึงทำให้เรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง ดังนั้น อาจารย์น่าจะแจกเอกสารการสอนให้อ่านก่อนล่วงหน้า

2. อาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำการสอน และ ควรแนะนำหนังสือเพิ่มเติมให้บ้าง สำหรับการให้คำปรึกษากับนักศึกษา อาจารย์ควรมีเวลาว่างให้กับนักศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะมีการศึกษาถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในด้านต่าง ๆ ให้ละเอียด และครอบคลุมให้มากกว่านี้ เช่น ด้านการเตรียมการสอน ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม. 2535. การดำเนินงานวิจัยในวิทยาลัยครูและสรุปผลงานวิจัยที่นำเสนอในการจัดประชุมระดับนานาชาติ ฉลองครบรอบ 100 ปี การฝึกหัดครูไทย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. 345 น.

เจริญ สุวโรจน์วงศ์. 2530. 46 ปีทองของคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป. 288 น.

จินตนา ยูนิพันธ์. 2527. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 275 น.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2527. ทักษะและเทคนิคการสอน, กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร. 224 น.

ชาญชัย อินทรประวัตติ. 2523. วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุดภาค, พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 181 น.

ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. 2526. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนประถมศึกษา, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 268 น.

ธงชัย สุวัฒน์มณีพันธ์. 2529. การบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. 252 น.

ธรรมรส โชติคุณุชร. 2526. มนุษยสัมพันธ์, กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์. 107 น.

นันทนา นำฝ่น. 2527. พฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกป่วยตามการรับรู้และความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 269 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิโบล นิมกัธรัตน์ และक्रम หาญตระกูล. 2526. การประเมินผลพฤติกรรมการสอนทั่วไปของ
อาจารย์ ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
315 น.

บำรุง กัดจเจริญ และฉวีวรรณ กิनावงศ์. 2527. วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : โครงการ
ตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 272 น.

ประคอง วรรณสุด. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
340 น.

ประสงค์ แสงแก้ว. 2521. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปาง ตามทัศนะและ
ความคาดหวังของนักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
287 น.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2526. รวมคำบรรยายและอภิปรายทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เจ้าพระยาการพิมพ์. 281 น.

ภิญโญ สาร. 2536. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์การคำครุสภา. 373 น.

ยัง พิทยานิยม. 2523. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา. 182 น.

วีระศักดิ์ วีระชาติพิทักษ์ชน. 2529. ความคิดเห็นของอาจารย์พลศึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติ-
กรรมการสอนวิชาพลศึกษา ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 278 น.

ศึกษาริการ, กระทรวง. 2530. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ครุสภา. 390 น.

สัจจ อุทรานันท์. 2525. การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
231 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต. 288 น.

สุมิตร คุณานุกร. 2523. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 271น.

สมนึก กัททิยธนี. 2525. การศึกษาพฤติกรรมด้านการประเมินผลในการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 324 น.

อนันต์ ศรีโสภา. 2526. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 236 น.

อมร ไกรศิษฐ์. 2535. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในภาคใต้. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 337 น.

อุทัย ธรรมดโร. 2533. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์. 328 น.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2527. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อเนกศิลป์การพิมพ์. 288 น.

อบรม สนิทปาด และกฤษณี องค์กริพร. 2524. ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ 1. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์. 364 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา
2541

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมสอนของอาจารย์
2. โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม
3. กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง
4. ข้อมูลที่ท่านตอบจะถูกเก็บเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการเรียนทั้งสิ้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวจุฑามาศ คุณศรี

ผู้ทำการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

( ) สาขาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช

( ) สาขาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์

( ) สาขาอุตสาหกรรมเกษตร

4. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม.....

5. ภูมิลำเนาเดิม

( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ( ) ภาคเหนือ

( ) ภาคกลาง ( ) ภาคใต้

6. ที่อยู่ปัจจุบันของท่าน

( ) หอพัก

( ) บ้านเช่า

( ) บ้านตัวเอง

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. อาชีพของบิดา

( ) รับราชการ

( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) ค้าขาย

( ) เกษตรกรรม

( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) ลูกจ้างบริษัทเอกชน

( ) รับจ้าง

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. อาชีพของมารดา

( ) รับราชการ

( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) ค้าขาย

( ) เกษตรกรรม

( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) ลูกจ้างบริษัทเอกชน

( ) รับจ้าง

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างท้ายคำถามตามความคิดเห็นของท่าน เพียงข้อละ
ข้อเดียว โดยพิจารณากับเกณฑ์การประเมินดังนี้

- ระดับคะแนน 5 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติมากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติมาก
- ระดับคะแนน 3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติปานกลาง
- ระดับคะแนน 2 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติน้อย
- ระดับคะแนน 1 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

พฤติกรรมก่อนการสอน	ระดับปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. แต่งกายเหมาะสม					
2. กริยามารยาทเรียบร้อย					
3. มีความกระตือรือร้นที่จะสอน					
4. เตรียมการสอนล่วงหน้า					
5. เตรียมเอกสารการสอนเป็นอย่างดี					
6. มีความรู้ และทักษะในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
7. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้เหมาะสม					
8. กำหนดวิธีการสอนและกิจกรรมได้เหมาะสม					
9. เลือกเนื้อหาวิชาเหมาะสมกับระดับนักศึกษา					
10. เตรียมวัสดุในภาคปฏิบัติได้เพียงพอ					
11. เตรียมสื่อการสอนได้เหมาะสมและน่าสนใจ					
12. มีบุคลิกภาพดี					
13. มีมนุษยสัมพันธ์ดี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมระหว่างการสอน	ระดับปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. อาจารย์เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา					
2. มีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนการสอน					
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์การสอนแต่ละครั้ง					
4. สอนตรงเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร					
5. อธิบายเนื้อหาวิชาที่สอนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
6. มีวิธีสอนที่น่าสนใจและเหมาะสม					
7. สอนบทเรียนตามขั้นตอน					
8. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน					
9. มีอารมณ์ขันและนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม					
10. ใช้กระดานดำและสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม					
11. จัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ					
12. ให้ความสนใจและเอาใจใส่นักศึกษา					
13. ใช้ภาษา น้ำเสียง คำพูดชัดเจนเหมาะสม					
14. เชิญวิทยากรมาบรรยายในเรื่องที่สำคัญ					
15. มีความสามารถเร้าความสนใจของนักศึกษา					
16. สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้เหมาะสม					
17. นำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ					
18. มีการเสริมกำลังใจและควบคุมชั้นเรียนได้เหมาะสม					
19. ใช้คำถามและคำชมเชยได้เหมาะสม					
20. ให้โอกาสนักศึกษาได้ซักถามเพียงพอ					
21. ให้คำอธิบายหรือตอบคำถามปัญหาต่าง ๆ ได้ชัดเจน					
22. ให้ความรู้กว้างขวางทันสมัยนอกเหนือตำราเรียน					
23. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม					
24. สรุปเนื้อหาเมื่อดำเนินการสอนจบแล้ว					
25. มีการมอบหมายงานได้เหมาะสมและอธิบายให้เข้าใจชัดเจน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

